Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka stane 1·50 Din.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 16 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

52. številka. Maribor, dne 29. decembra 1927. 61. letnik.

Ko gre leto v zaton.

Z letom, ko gre v zaton, ne zatonejo dogodki, ki so se v njem dogodili. Ne trajajo sicer po dejanski resnici, ki so jo imeli takrat, ko so se vršili. Trajajo pa naprej v posledicah, ki so jih rodili, bodisi dobrih bodisi slabih. S tega vidika obrnimo svoje oči nazaj v leto, ki te dni tone v večnost!

Pogled v našo državo.

V naši državi so se tekom tega leta vršile razne spremembe, ki niso samo ostale na površju dogodkov, marveč so globlje učinkovale. Lansko leto ob tem času je bila kriza Uzunovičeve vlade, ki jo je povzročil Stjepan Radič. Uzunovičeva vlada je bila, dokler je bil v njej Radič, v stalni krizi, katero je izzival in obnavljal Radič s svojim neukrotljivim jezikom. O Božiču lanskega leta izbruhla kriza se je nekako zakrpala in Radič je ostal na vladi do konca januarja letošnjega leta, dokler niso bile izvršene volitve v oblastne skupščine. Dne 1. februarja 1927 je vstopila SLS v Uzunovičevo vlado. Čeprav je bil državni proračun za leto 1927/28 v finančnem odboru od radikalsko-radičevske večine pretresen in sprejet, vendar se je naša stranka po vstopu v vlado potrudila ter je tudi dosegla, da se je ta proračun na polju davkov, kakor tudi na polju izdatkov prilagodil zahtevam in potrebam Slovenije. Dosegli smo znatno znižanje davkov, taks in raznih davščin. Na drugi strani pa se nam je posrečilo doseči, da so se državni izdatki v večji meri nego dosedaj uporabili za potrebe Slovenije in njenega gospodarstva.

Za kar se mora naši stranki zahvaliti ne samo Slovenija, marveč cela država, je to, da smo pokrajinsko ljudsko samoupravo vpeljali v življenje ter njeno bodočnost postavili na realna (stvarna) tla. Za obe oblastni skupščini v Sloveniji je naša stranka vrh tega dosegla vsaj delno pravico zakonodajstva: prednost, ki jo uživa Slovenija pred vsemi drugimi pokrajinami v državi. Tako plodonosno za slovenski narod in celo državo je bilo delovanje naše stranke v Uzunovičevi vladi v mesecih februarju in marcu letošnjega leta. Teh velikih zaslug SLS nasprotne stranke kljub vsemu laganju in natolcevanju ne morejo spraviti s sveta niti zatemniti njih svetlega sijaja. Nepremakljivo stoji dejstvo, da je naša stranka samoupravni ideji v naši državi pripomogla do zmage ter da je stranka slovenskega ljudstva voditeljica na tistem potu, ki vodi do notranje preosnove države od otrplega birokratičnega (uradniško-vladnega) centralizma do životvorne ljudske samouprave.

O Veliki noči je Uzunovičeva vlada dala ostavko. Sledila je Vukičevič-Marinkovičeva vlada, ki je razpustila narodno skupščino ter razpisala volitve, Po volitvah, ki so bile 11. septembra ter so v Sloveniji naši stranki prinesle sijajno zmago — od 26 poslaniških mandatov 20 —, je SLS stopila v Vukičevičevo vlado. Prva in glavna naloga te vlade je donešenje državnega proračuna in zenačenje davkov v celi državi. Na izvršitvi te velike naloge vlada v zvezi z večinskimi strankami v narodni skupščini dosledno in vztrajno dela. To delo bo v bližnjem času končano z upehom kljub vsem oviram, ki jih stavlja na pot Radič-Pribičevičeva »kmetska demokracija«. Radič in Pribičevič sta podobna Adamu in Evi v oni znani stari ljudski povesti, ki pripoveduje, da sta se Adam in Eva večkrat vrnila pred zaprta vrata raja, z vsem naporom stresala vrata, da bi se jima zopet odprla, toda angel z ognjenim mečem ju je vedno iznova odgnal. Tako tudi Radič in Pribičevič neprestano in neumorno trkata na vrata, ki peljejo v vlado ter jih stresata, da bi se jima odprla. Pojavi se pa vselej ne kak angel z ognjenim mečem, marveč predsednik vlade Vukičevič z lovsko puško, in vladina vrata ostanejo zaprta za Radiča in Pribičeviča.

Pogled po svetu.

Leto 1927 je označeno ter se odlikuje po velikih naporih, ki so jih delale evropske in izvenevropske države pod vodstvom Anglije in Francije za ohranitev miru v Evropi in na svetu. Nemčija je pri dosegi tega cilja odlično sodelovala. Italija pa je stala ob strani in gledala, kdaj in od koga se bo mir skalil. Italija pod vodstvom nasilno-nacionalističnega fašizma ni prijateljica in še manj pospeševateljica miru. Mussolini ne igra na miroljubno piščalko, iz njegovh ust kaj rade vrejo besede, ki kličejo narod na borbo za italijanske pravice, ki so zakopane na vseh krajih in koncih sveta menda do tistih mej, do katerih je segala ogromna starorimska država, in še dalje. Orodje fašistovske politike je sila, in to ne samo v notranjosti italijanske države, marveč tudi v odnošajih do drugih držav.

Da je fašistovska politika ne samo neprijetna, marveč naravnost nevarna za sosednje države, je razumljivo. To je najprej in najbolj doznala naša država, ki se je čutila ogroženo od Italije preko Albanije. Prijateljska pogodba naše države s Francijo, podpisana v novembru 1927, je čustvu negotovosti, ki je začelo prevladovati v naši državi, napravila konec ter je hkrati presekala ono mrežo osamljenosti, v katero je hotel fašizem vpresti našo državo. Kako je francosko-jugoslovanska prijateljska pogodba vplivala na Italijo, se vidi iz tega, da je Mussolini prenehal rožljati z mečem ter počel Franciji pošiljati pozdrave in ponudbe prijateljstva.

Ozko spojeno z vprašanjem miru je vprašanje razoroženja ali vsaj zmanjšanja oboroženosti poedinih držav. Društvo narodov, kateremu se je meseca decembra 1927 posrečilo poravnati stari preteči vojni spor med Litvo in Poljsko, je zopet storilo več energičnih poskusov, da bi vprašanje razoroženja dovedlo do zrelosti. To se doslej še ni posrečilo. Pripravljalna komisija za svetovno konferenco za razorožitev še ni dovršila svojega dela. Upati pa je, da bo leto 1928 prineslo svetovno konferenco, ki bo velevažno vprašanje rešila tako, da bo z ramen poedinih držav odvalila vsaj velik del onih bremen, ki jih na narode nalaga oboroženost. Potem se bodo narodi oddahnili ter v resnici uživali blagodati miru.

Mariborska oblastna skupščina.

Dne 19. t. m. je zborovala oblastna skupščina v Mariboru. Njeno glavno delo pri tem zasedanju je bil proračun za leto 1928. Poleg tega je oblastna skupščina sprejela razne predloge in izrekla zahteve, ki naj služijo za gospodarski napredek naše oblasti. Ne toliko iz teh predlogov, kot še posebno iz proračuna samega se more spoznati, kako stališče zastopa SLS v oblastni skupščini, kjer ima večino. Četudi je naša stranka pravična do vseh stanov in tudi do dežele kot do mest, vendar so naši politični nasprotniki zahtevali v ta proračun, češ, da preveč daje kmetu in delavcu pa obrtniku, premalo pa drugim slojem. Ta očitek je bil neutemeljen, vendar kaže, kako prav je, da so slovenski kmeje, delavci in obrtniki kot en mož za SLS.

Izdatki oblastnega proračuna.

Prvi del proračuna obsega izdatke, stroške, ki jih ima oblastna skupščina za delo, ki ga vrši. Ti stroški znašajo:

Za oblastno skupščino	574.500 Din
Za oblastni odbor	345.000 «
Za oblastni osrednji urad	1,515.880 «
Za skupno oblastno upravo torej	2,435.380 Din

Za naša zdravilišča: Rogaška Slatina 12,299.894.50, Dobrna 1,172.500 Din, za poslopje oblastnega odbora 50.000 Din in amortizacija investijskega posojila 1,600.000 Din. Za oblastno imovino torej skupaj 15,122.394.50 Din.

Gradbena dela.

Za osebne izdatke	563.800 Din
Za cestarje	870.361 «
Za cesto Lesično — Prevorje — Sv. Urban	300.000 «
Za cesto Gornja Radgona — Sv. Benedikt	200.000 «
Za cesto Sv. Jurij — Marija Dobje	400.000 «
Za cesto Sv. Ožbalt — Kaplja	100.000 «
Za cesto Radmožanci — Turnišče	200.000 «
Za cesto Polzela — Sv. Andraž — Velenje	100.000 «
Za dravinjsko cesto v ptujskem okraju	100.000 «
Za cesto Svetinje — Središče	100.000 «
Za cesto Sv. Jernej — Preloge	50.000 «
Za most v Perovcah	6.000 «
Za cesto Zibika — Pristava — Belo	200.000 «
Za medjimurske ceste	100.000 «
Podpora okr. zastopom in občinam za ceste	400.000 «
Za izobrazbo cestarjev	100.000 «
Za nabavo parnega valarja in drobilcev kamenja	1,000.000 «

Ta poslednji milijon se bo najel kot posojilo in se bo v tem proračunu odplačalo le 160.000 Din. Vse svote, ki so bile v lanskem proračunu določene, pa se še niso mogle vporabiti, ostanejo za one ceste kot je bilo lani določeno.

Regulacije potokov.

Država hoče sama regulirati sledeče velike reke v Sloveniji: Savo, Dravo in Muro. V ta namen bo najela visoko posojilo in delo prihodnje leto začela. Oblastna skupščina bo regulirala le manjše potoke. Kljub temu je letos ob Muri podvzela nekatera najnujnejša popravila,

---

Stefan Lazar:

TITANA.

Roman.

Iz madžarščine prevedel Fr. Kolenc.

(Konec.)

Alici se je dozdevalo, da sanja, — da je črno-rumeni nip kak sanjski demon, ki jo drži obsedeno. Ko da ji električni tok bije živčevje v nevidne okove. Skoraj otrplo se je zvijala v rokah dekleta.

— Ko bi vedela, kako neskončno te ljubi Mutsuhito Dsain, bi objokala svojo brezsrčnost, da si ga tako uničila! — je uprla žareče oči v smrtno bledi Alicin obraz. — Toda vi tudi jokati ne znate, ker nimate duše, v vašem umu ni razumenja, v srcih ne ljubezni in dobrotljivosti . . . Mutsuhito Dsainova ljubezen je prešla v blaznost. — Račun zahtevam za njega! Vzamem ti življenje, ker ni vredno, da bi živelo, kdor ne zna ljubiti in se usmiliti . . . Moli, belo dekle!

— Ne uniči me! — je prepadla Alice. — Boli . . .

Preplašeno se je zganila, da bi oprostila roko, toda rumeno dekle jo je s takim džin-džicu prijemom stiskala, da se niti gibati ni mogla. Črno oko je prodiralo do duše ko kak neugasljiv žarek — bilo je sovraštvo. Izvlekla je malo japonsko bodalo in topo dvignila bleščečo ostrino.

— Ali vidiš to bodalo? Bilo je last prednikov, ki so bili slavni ljudje, to samurai in hrabrost sem podedovala od njih. Konica je zastrupljena, dovolj je ena praska in z življenjem plačaš svojo brezsrčnost. Ne gani se in ne kriči, je tako zastonj, ker mi ne moreš ubežati. — Povej mi, zakaj si mi vzela srce ljubega, ko si vedela, da sem jaz njegova ljubica.

— Nisem vedela tega, — je sopla Alice. — In tudi nisem ljubila Mutsuhito Dsaina. — Sploh na misel mi ni prišlo, da bi ti ga odvzela. — Jaz drugega ljubim!

Dekle se je začudilo.

— Drugega ljubiš? — so se zasvetile oči. — Vem, da imaš zaročenca, toda mojega ljubega ljubiš. Ve, bela dekleta, ste preračunljive, mnogo bolj preračunljive ko me rumene cvetke. In lepa si. Stokrat lepša ko jaz. Kako bi se Mutsuhito Dsain, moj gospod in gospodar ne zaljubil v tebe. Samo srca nimaš. In ubožec ravno na to ni računal. Toda jaz sem tu!

— Pusti me! — je prosila Alice. — Tresem se pred teboj. — Taka si, ko kak črno-rumen metulj. — Pičiš me in umrjem — in tu ostane, ki ga ljubim . . .

— Koga ljubiš? — ji je nepremično zrla v obraz.

— Overtona . . . — je jecljalo belo dekle magnetizirano od njenih oči.

— Priseži!

— Prisegam . . .

— Priseži, da Mutsuhito Dsaina, mojega ljubega, nikdar nisi ljubila . . . Priseži na svojega Boga, Jezusa Kristusa, o katerem sem slišala mnogo ljubega in plemenitega . . . Priseži!

— Prisegam . . . Z Mutsuhito Dsainom sem v življenju le dvakrat govorila . . . Drugič, ko me je prosil za ženo . . . In sem ga odbila . . . Pusti me, ti nesrečna duša, v strašni zmoti si . . .

Dekletova roka je omahnila na Alicine prsi in se je oprijela njenega predpasnika ko kak rumen koren s petimi vejami . . .

— Ti! — je dvignila na njo bodalo, a ga je hitro vrgla proč in zajokala. — Gorje mi . . .

Zgrudila se je in je malo ročico pritisnila na usta in je tiho javkala.

— Šest dni in šest noči, da bi te umorila . . . in sedaj nimam moči . . . Mislim le na svojo nesrečo! Alice . . . tako ti je ime . . . o ,Alice! —

In obe dekliški duši sta se odprli druga drugi.

— Ne jokaj . . . — je dvignila Alice trpečo tovarišico. — Ne jokaj, Zvonček . . .

— Nesrečna sem . . . — je javkalo malo dekle.

— Potolaži se!

— Ne . . . ne morem . . . Tudi upanja nimam . . . Mutsuhito Dsain . . . dobri . . . božanstveni . . . me ne ljubi. — Ko bi poznala njegovega duha! Ko bi videla njegovo dušo! Toda ko bi bil vsaj srečen . . . vsaj on da bi bil srečen . . . Ljubi ga, Alice, ljubi ubožca . . .

Proseče je sklenila roke.

— Kako dobra si! — jo je božala Brinkleyjeva hči. — Kako plemenito je tvoje srce . . . Toda kako bi ga ljubila, ko je moj ženin Overton, ki po duhu ne zaostaja za tvojim ljubim. Lahko bi volila Mutsuhito Dsaina, toda moje srce že ni bilo prosto . . .

— Umrjem, — je tožil mali, rumeni nip, — čutim, da umrjem . . . Ljubezen me slabi in me japonska dekleta smo taka ko umirajoča krizantema . . . Povej, kaj naj delam?

Cvetlice so vzdihovale v mraku.

— Greš domov na Japonsko in v svojem gospodarju vzbudiš nasproti meni sovraštvo . . . Potem tebe vzljubi in srečna boš.

— Ne, — je tiho odkimala z glavo. — Jaz več ne morem biti srečna, ker on tebe nikdar ne pozabi . . . Njegova ljubezen je velika, silna in ukrotljiva ko tajfun . . .

— Tajfun tudi mine in za njim zasije solnce, — jo je tolažila Alice.

— Duša mi trepeče.

— Tudi ona ozdravi, Zvonček, — se ji je smejala bodreče. — Da bi se že le izpraznil ta kozarec (bridkosti), ta strašni spomin . . . San-Francisko je napol uničen!

— In Nagasaki . . . Smrt je bila strašna . . . Kaj bo iz tega?

— Morda se oba naroda pomirita, kakor sva se midve pomirile, Zvonček, — jo je objela Alice. — Zmaga človeška dobrotljivost in razumevanje . . . Ne boj se!

Dekle je pobralo s tal plavo-rdeči dežnik in se je zamislilo.

— Belo dekle, vzlubila sem te in poslušaj. Jaz poznam iznajdbo svojega dragega in povej očetu, naj prepreči vojno, ker drugače bo vaš kontinent uničen v petih minutah . . . Sedaj pa se poslovim, bodi srečna, ti lepa bela deklica!

— Ne odidi, — jo je zgrabila Alice za roko. — Ostani pri nas, dokler se ne spočiješ . . .

— Ne morem ostati. Čez eno uro gre ladja, zadnja, ker opolnoči zapro pristanišča Zedinjenih držav proti japonskim ladjam, dokler ne pade odločitev za mir ali vojno . . . Z Bogom.

V popolnem razumevanju in ljubezni sta se poljubili.

da je preprečila nesrečo in velikansko škodo. Proračun ima za regulacije sledeče stroške:

Za Pesnico	500.000 Din
Za Mislinjo	200.000 «
Za Mežo pri Guštanju	100.000 «
Za Dravinjo	100.000 «
Za Žičnico	100.000 «
Za Trnjavo	100.000 «
Za Ščavnico	10.000 «

Ker bodo letos regulacije na nekaterih potokih končane, pridejo v prihodnjem proračunskem letu drugi na vrsto.

Za kmetijstvo.

Celotni proračun za kmetijstvo znaša 5,003.357 Din. V tem so obsežene kmetijske šole, ki jih je oblastna skupščina prevzela, kmetijski tečaji, podpore za poljedelstvo, živinorejo, vinarstvo in sadjarstvo, zadružništvo, živinozdravništvo, gozdarstvo, čebelarstvo, hmeljarstvo in sploh za vse različne panoge kmetijstva. Ta oddelek proračuna kaže, kako skrbno je oblastna skupščina šla na delo za napredek našega kmetijstva.

Za zdravstvo.

Oblastna skupščina je prevzela od države vse zdravstvene ustanove, vse bolnice in hiralnice, zdravstveno službo po okrožjih. Za vse te izdatke potrebuje 7,951.570 Din. Naše bolnice so bile vsa ta leta zanemarjene in treba je veliko popraviti. V ta namen je oblastna skupščina najela posojilo od 2,000.000 Din in bo s tem denarjem povečala bolnico v Mariboru in Celju. Prvotno se je nameravalo najeti še posojilo 10,000.000 Din za zidanje lastne umobolnice. Ker pa bi se za to težko našlo primerno kritje, doklad na davke pa oblastna skupščina noče vpeljati, ker so že davki itak preveč visoki,se je to delo odložilo na poznejši čas. Oblastnemu odboru se je svetovalo, da stopi v stik z usmiljenimi brati v Vrbju pri Žalcu, da se tam pripravi umobolnica za one bolnike, ki bi jih ljubljanska umobolnica ne mogla sprejeti.

Za najrevnejše.

Gotovo bo vsak odobraval, da je oblastna skupščina mislila tudi za najrevnejše med nami: na zanemarjeno in zapuščeno deco, na siromašne in onemogle po naših občinah, na one, ki morajo s trebuhom za kruhom, na viničarje, na one, ki so brez stanovanj, ki iščejo dela, in je za vse to določila izdatkov 1,288.000 Din.

Za izobrazbo.

Kakor kmetskemu in delavskemu stanu, tako priznava SLS tudi obrtnemu stanu pravico do strokovnega šolstva. Oblastna skupščina je v tem oziru določila nad 300.000 Din. In da bo več prometa, se naj dvigne in smotreno goji tujski promet, zato bo oblastna skupščina žrtvovala v ta namen 150.000 Din. — Revnejšim občinam, ki morajo zidati šole, bo dala primerne podpore, za kar je določen znesek 250.000 Din. — Za revne učence bo razdelila 150 tisoč Din posebno ob meji. — Za društva in razne kulturne naprave je določila lepe svote, vse v skupnem znesku Din 793.000.

Odkod denar?

Kdor je do zdaj bral, kaj bo oblastna skupščina vse izdala v letu 1928 v korist našega ljudstva, je moral pač vprašati, odkod ima vendar oblastna skupščina toliko denarja! Saj vsi stroški znašajo veliko svoto 42,423.171 Din. Ako bi morala oblastna skupščina to veliko svoto kriti z dokladami na naše direktne davke, bi seveda to gospodarstvo kritizirali. Toda SLS, ki je gospodarica v skupščini, je našla vire drugod. Najprej je prejela od Beograda Din 8,460.382. Iz onih posestev, ki so bila nekoč deželna last, kot Rogaška Slatina in druga, bo prejela 14,721.817 Din. Iz državnega proračuna leta 1927-28 prejme še 1,426.510 Din. Ker pa te svote še ne krijejo vseh izdatkov, je oblastna skupščina določila sledeče takse: Takso na ponočevanje, ples, kvartanje, ki bo nesla 1,000.000 Din; takso na avtomobile in motorje, ki bo nesla 841.000 Din; takso na kinopredstave, kar bo dalo 300.000 Din; taksa na lovske karte bo dala 80.000 Din, taksa od zakupnikov lovišč 200 tisoč Din; 25% doklada na težko industrijo 400.000 Din; taksa na dohodke upravnih svetnikov bank 100.000 Din; 100% doklada na pivo bo dala 3,400.000 Din, 100% doklada na žganje, rum in likerje 800.000 Din; 100% doklada na špirit 3,600.000 Din; 50% vinska trošarina 2,479.462 D; oblastna davščina na električni tok 1,600.000 Din.

S temi dohodki pa se bo lahko pokrilo vse izdatke. Te takse so tako naložene, da jih pravzaprav nihče prav ne občuti in jih nihče ni prisiljen plačati, plačuje jih le tisti, ki si kaj privošči. To bo pa že šlo!

Modro gospodarstvo SLS.

Iz zborovanja oblastne skupščine v Mariboru je to še najbolj zanimivo, kako so naši nasprotniki kar po vrsti vstajali in začeli govoriti: »Priznati moramo, da večina (to je SLS) modro gospodari!« — Ako to celo naši nasprotniki priznavajo, koliko bolj bodo to priznali naši prijatelji in somišljeniki po vsej pokrajini. Priznati je treba, sicer, da tudi SLS ne zna delati čudežev, da bi vse v enem letu napravila. Veseli pa smo lahko, da smo obl. skupščino zaupali ravno SLS, ki zna čuvati ravno gospodarsko šib kejše in zna tako gospodariti, da kmetov, delavcev in obrtnikov ne zadene s kakimi dokladami. Zunaj med narodom znajo nasprotniki sicer vse mogoče govoriti in morda tudi lagati. Delo pa bo, ki bo pričalo za SLS.

Razni predlogi.

Oblastna skupščina je sprejela več ustmenih in pismenih predlogov, ki so po veliki večini vsi prišli iz vrst poslancev SLS. Naši poslanci so vsi brez razlike zelo delavni in skrbni za svoje okraje. Tu moremo navesti samo najvažnejše. Skupščina je sprejela predloge: 1. Naša univerza v Ljubljani mora v celoti ostati še nadalje. 2. Ukiniti se mora nameravana določba, da bi se 50 km od drž. meje ne smelo brez posebnega dovoljenja prodajati posestva. 3. Vojaška oblast naj nič več ne kliče vprežne živine, konje in vole na orožne vaje. Ostali predlogi od posameznih poslancev so posebne okrajne potrebe.

Politični novoletni darovi.

Delo SLS za narod — velik dar!

SLS dela za svoj narod v Beogradu in doma. Njeno delo v Beogradu je sedaj glavno na tem, da se zjednačijo davki. Naša stranka dela tiho in stvarno. Nasprotniki pa vpijejo in to s tem namenom, da preprečijo zjednačenje davkov. Kljub temu pa se je posrečilo, da se bo dohodnina odpravila. Za nazaj, za leto 1927, bomo še plačali ta davek, ker je tako v proračunu, za bodoče pa tega davka ne bo več. Poleg tega pridejo še razne druge davčne olajšave, o katerih pa bomo še pisali. — Delo SLS doma, ki je ravno pripravila proračune v visokih svotah in zopet tako, da revnejši sloji niso prizadeti, bo pa delo SLS služilo v prvi vrsti tudi tem, je zopet lep dar našemu narodu.

Obrekovanje in laž — dar nasprotnikov!

V naslovih svojih člankov pišejo, da se bode vpeljalo nove davke, pozneje v drobnem tisku šele povedo, da — v Srbiji, ker se bodo s finančnim zakonom davki zjednačili. Mi smo na vladi, mi pripravljamo ta zakon, ki bi ga nasprotniki lahko pripravili že skozi vseh devet let, kar so vladali, pišejo pa, da je to — njihova zasluga.

Novo leto prihaja. Stranke pa ostajajo enake SLS bo delala — naši nasprotniki pa bodo lagali . . .

Kaj je novega?

Našim cenj. naročnikom, čitateljem in prijateljem! — Ta številka »Slovenskega Gospodarja« je zadnja v tej obliki. Prihodnji »Slovenski Gospodar«, ki bo izšel kot prva številka v novem letu, bo že v novi, manjši, bolj prikladni obliki, a v istem obsegu. Danes smo morali končati naš dosedanji podlistek, ker se začne z novim letom nova povest, ki bo obravnavala iskanje zaklada po divjinah Južne Amerike. Prosimo dopisnike za novo obliko lista, naj bodo v poročilih kratki in stvarni. Zaglavje »Dopisi« se bo moralo skrčiti in radi tega naj bodo dopisi krajši, zanimivi in naj vsebujejo nekaj novega ter izvirnega. Uredništvo in uprava sta uverjena, da bodo naši cenjeni naročniki, čitatelji in prijatelji v novem letu zadovoljni z novo obliko in mnogovrstno vsebino »Slovenskega Gospodarja«, ki se bo kot 61. letnik te dni starega leta prenovil in pomladil. Na veselo svidenje v novi obleki po novem letu!

Duhovniške vesti. G. nadžupnik in zlatomašnik Janez Lenart pri Sv. Martinu v Slovenjgradcu je imenovan za častnega kanonika. — G. kaplan Anton Karo v Šoštanju pride za arhivarja k ordinarijatu v Maribor. — G. Radovan Jošt, korni vikar mariborske stolne cerkve, odide v zagrebško nadškofijo. — Prestavljen je g. kaplan Janez Breznik od Sv. Urbana pri Ptuju v Šoštanj.

Neznosen mraz po celi Evropi in tudi po raznih krajih v naši državi. Prve dni prejšnjega tedna je poročalo časopisje, da je nastopila po celi Evropi neznosna zima, kakoršne ne pomnijo že mnogo let ne. Po mestih je več revnejših ljudi zmrznilo. Neznosna zima je proti četrtku pojenjala in na Angleškem in Francoskem so imeli celo dež, ki se je pa takoj spremenil po mestnih ulicah v led. Oledenelost ulic je bila tako opasna, da so morali po večjih mestih Francije in Nemčije za nekaj ur ustaviti promet. Vsa poročila o vremenu so si edina v tem, da bodo začeli po celi Evropi novi sneženi meteži. Vse kraje naše države je zavijala zgoraj omenjene dni pasje ostra zima. Po južnih krajih so imeli mraza do 22 stopinj pod ničlo. Po Mariboru in okolici je kazal toplomer po 16 do 18 stopinj pod ničlo, po dnevu pa 11 do 12 stopinj. Starejši ljudje pripovedujejo, da je bila tako ostra zima kakor letos leta 1890. Tedaj je bila Drava pri Št. Lovrencu na Pohorju tako na debelo zamrznjena, da so lahko vozili preko najtežje, s hlodi obložene vozove in sani. Letos je zamrznila Drava za pešpot od falskega jeza do mosta na Breznu. Led se ni toliko odebelil, da bi bil dovolj trden za prevoz. Ljudje v Dravski dolini pravijo, da je led tedaj varen za vozove in sani, kadar sledijo po osneženem ledu preko Drave lisico. Lisica se upa preko ledu le tedaj, ako je tako debel, da ne sliši žival pod seboj toka vode. To zimo še pri Fali niso sledili lisice. Kako neznosen mraz je razsajal po južni Srbiji, pa nam naj pojasni to-le časniško poročilo: Med najhujše od mraza prizadetimi pokrajinami v naši državi je bila te dni Južna Srbija. Na železniški progi med Gjevgjelijo in Demir kapijo je stražilo železniške naprave v torek ponoči 20 vojakov. Ko so jih prišle straže zamenjat, so jih našli 17 — mrtvih. Podlegli so ponoči groznemu mrazu in zmrznili.

Par mariborskih novic. V petek krog druge ure popoldne je zadel tovorni avtomobil ob hidrant pred palačo Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu. Sunek je bil tako silen, da je hidrant odbil in je začela voda iz vodovoda frčati z vso silo v zrak do prvega nadstropja. Vsa sreča, da so bili veščaki na mestu, ki so glavno vodovodno cev zaprli, sicer bi bil celi trg pod vodo. — Na soboto je bil po Mariboru promet z avtoomnibusi prav posebno živahen. Na Sveti večer so prevažali mestni avtomobili do dveh ponoči ljudi. — Zadnji čas so v Mariboru nekako izginili večji zločini, kakor tatvine in vlomi. Nepoštenost je bila tudi po Mariboru pred prazniki v navadi, a letos se je omejila in ko bi le tako tudi ostalo!

»Naše gorice.« Tak je naslov mesečnika, ki nam opisuje tako lepo delo po goricah, poljih in travnikih. List

---

— Odpusti . . . — se ji je bolestno smejalo rumeno dekle. — Ne bodi jezna na . . . Bog s teboj.

— Spremim te! — se je solzila Alice.

— Ne . . . Policaj me bo videl in me imel za vohuna. Lahko noč, ljuba bela prijateljica!

XXII.

Izginila je. Samo senca se vidi. Tudi ta se izgubi v mraku. Dežnik ljubko drži nad glavo in v neki smeri izgine Malo dekle. Uboga duša. V pomirjenem srcu neše ljubezen, razumevanje, nesrečo . . .

In se smehlja . . .

Na obrežju spi mir, toda v mraku se sliši krik. Obstoji in prisluškuje. Krik prihaja vedno bližje.

Kaj more to biti?

Srdit glas vodi krik. Top, težek, črn . . .

— Dol z Japonsko! — se sliši z ulice.

Kaj hočejo? Ko da prihaja množica. V temi bobni kamenita ulica pod njihovimi nogami. Od pristanišča se vali preklinjanje. Šum narašča. Pred vrati poči strel.

— Stoj! zakriči policaj.

Tisti topi, težki, črni glas se dvigne nad množico in napolni svetlikajočo se noč. Aha! Plamenice plapolajo pred vrati in tisti težki glas hripavo udarja nad množico, ko ropotača, ki vabi duhove.

— Tu stanuje dekle, ki je spravilo San-Francisku katastrofo! — se iskri plamenica v eni roki. — Alice ji je ime . . . Ona je kriva! Njena vražja ljubezen je prinesla uničenje . . . Pet otrok mi je zgorelo v ognju in žena je oslepela . . . Ljudje! Linč . . . Držimo sodbo! Mi smo trpeli. Tam noter je dekle . . . morilka . . . Mi smo trpeli, jokali in javkali . . . in naša je pravica življenja!

— Tako je! — je zadonela množica. — Linč! —

— Stoj! — mrzlo prekriči krik redarjeva beseda.

— V imenu meščanstva, proč! — poveljuje oni črni, srditi glas. — Morilko San-Franciska moramo linčati! . . .

— Tako je! — divja jeza ljudstva. — V stran!

Redar žvižga, kletev šumi, suvajo se . . . zopet poči strel . . . in množica vdere skozi vrata z gorečimi plamenicami.

— V hišo! — poveljuje vodja.

In množica ukajoč udira naprej. Kričeča tolpa hudičev. Na potnih obrazih se temno-rudeče bleščí svetloba plamenic.

Svetloba plamenic se razlije v parku, plapolanje je škrlatnorudeče. Malo dekle teče proti hiši, da bi nesla glas: Rešite se! Cepetajoč pada v dolgi kikli. Sledi ji rudeča svetloba plamenic.

— Tam teče! — kriči nekdo. — Tam . . . proti verandi . . .

— Ujamite jo!

Zemlja bobni, pod težkimi koraki škripljo presejani pesek, bežečo podijo. Toda Zvonček teče, ubožica . . .

— Stoj!

Na stopnicah verande je že, svetloba plamenic jo obsije, za trenutek se ozre nazaj, toda obraz ji zakriva zlatocvetlična tančica.

— Ujamite jo!

Strel poči, krogla je zdrla omet.

Ubijte jo!

Množica kriče vdre na verando. Kri hoče videti, plo, kadečo se kri, da si ohladi žejo po maščevanju.

— Morilka!

— Tam beži na koncu hodnika. — Ujamite jo!

Na vratih ropoče. Zaprta so. K drugim teče. Tudi ta zastonj trese. Drobna pest v par minutah po stokrat udari. In ne slišijo! Ali pa ne upajo odpreti. — Da skozi okno so videli bližajočo se smrt in je niso hoteli pustiti noter . . .

— Ujamite jo!

Ni rešitve. Dekle beži ven na koncu hodnika. V park. Tam se mogoče lahko skrije ali pa, ako je tudi ubijejo, se druga reši . . . Alice. — Toda kaj je zagrešila ona? Nič. In največ. Ker je Japonka.

— Morilka! Stoj . . .

— O, Ama—Teras—Omi—Kami . . .

Padla. Kroglja jo je podrla.

— Mutsuhito . . . — jo je zapustila duša, usta so bila krvava.

Množica se je vsula na njo in jo v trenutku poteptala.

— Užgimo hišo!

Redarska piščal zažvižga v noč in za redarstvom prihaja vojska. Množico so razbili. Druhal, ki je linčala, je odšla, ko odhajajoča burja. En redar je posvetil v solznato in krvavo lice žrtve.

— Saj je to japonska ženska! — je zaklical osuplo.

— Tu je dežnik, — je kazal na njega vojak.

Tam je ležala v prahu poleg plavo-rudečega dežnika. Redar jo je dvignil in počasi prečital napis:

»Oblaki, obstojte in občudujte onega, ki umira pod vami.«

XXIII.

»Zvončka so v San-Francisku linčali. V svojem dvorišču smo ji napravili mrtvaški oder. Prosim radio-odgovor. Brinkley.«

Mutsuhito Dsain je otrplo gledal na Marconski brzojav.

— Gospod, kaj je? — je vstopila Breskev.

Znanstvenik je smrtnobled molčal.

— Govori gospod, jaz tako slutim, da je Zvonček umrla . . . — je tarnala starka. — Videla sem poslovilni žarek v očeh, ko je odšla. Vedela sem, da za večno gre . . .

Mutsuhito Dsain je molče prikimal.

— Bog smrti je imel torej usmiljenje z njo? — je tiho zajokala starka. — Zvonček! Ljuba hčerka . . . ucvetličena moja duša . . .

Sklenila je roke in se je zgrudila na kolena. Iz mokrih oči so ji lile solze ko topla ploha. Na ovenelih ustih je sikala bol, kakor goreč premog, ko se pogasi v vodi.

— Ne jokaj, — se je tresla bol na Mutsuhito Dsainovih ustnicah. — Kaj je rekla, ko je odšla?

— Nič, — je zastokala Breskev. — le poljubila me je! Daleč grem, mati Breskev, toda pomiri tudi ljubega, ker mi bo Dai-Kok pomagal in se vrnem . . .

— Ali si vedela, kam gre?

— Ni povedala . . . Mala, lepa Zvonček!

Iz Mutsuhito Dsainovih oči so privrele solze. Kop . . . Padale so ko diamanti. Breskev je po kolenih prišla do njega.

— Kje je umrla hči? — je dvignila na njega bolestne oči.

— V Ameriki.

— O, gorje mi . . . niti posvečenega mrtvega obraza ne morem videti . . . Moj ljubček, Zvonček! In sedaj takoj grem pred Budo, molila bom za njo in tebe prekolnem, gospod Mutsuhito Dsain . . .

— Zakaj? — jo je tiho pogledal.

— Ti si jo spodil . . . ne vem, zakaj je odšla . . . le

ni le potreben vsakemu vinogradniku, ampak tudi posestniku, poljedelcu in viničarju. O viničarjih pravijo, da podpirajo tri vogle pri vinogradu, kar se tiče dela. Vsak viničar bi moral biti poučen natanko glede napredka v vinogradništvu. Modernega opravljanja goric se lahko priuči vsak viničar iz mesečnika »Naše gorice«. Ormožka graščina, ki ima 23 viničarij, je naročila za vsakega viničarja po en izvod tega strokovnega lista. »Naše gorice«, kojih prva letošnja številka je že izšla, se naročajo v Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

»Kraljestvo božje«. Ravnokar je izšla 1. številka s sledečo vsebino: Dete nam je rojeno . . . — Katarina Rostopčin. — Škofje priporočajo in ukazujejo. — Marija pri jaslicah. — Temelji krščanskega življenja. — Po kaj smo prišli v Velehrad. — Molitvena osmina za cerkveno zedinjenje. — Vzhodna cerkev. — Iz življenja: Molite za papeža. — Zmaga odločnosti. — Blažena smrt. — Razgled po katoliškem svetu. — Vesti s krščanskega Vzhoda. — Glasnik. — Slovstvo. — Cerkveni koledar. — Ta vsebina nam kaže, da bo list tudi v Novem letu ostal zvest svoji nalogi, ki jo ima kot glasilo Slomškove bratovščine sv. Cirila in Metoda. Nadaljeval bo Slomškovo apostolsko delo za sveto krščansko edinost, prinašal bo mične zgodbe in življenjepise in razne drobne zanimive vesti iz krščanskega vzhoda, kar se bo vse bralo kakor lepe povesti. Prva številka ima lepo umetniško prilogo in je vrh tega opremljena z mnogimi drugimi slikami. Uredništvo oblublja, da bodo prihodnje številke še lepše. List je res tako lep, da bi naj bila nanj naročena vsaka slovenska družina, posebno pa vsi člani bratovščine sv. Cirila in Metoda in vsi častilci velikega svetega škofa Slomška. — Stane letno samo 10 Din in se naroča pri Upravi v Mariboru, Koroščeva ul. 12.

Redni občni zbor društva »Dijaška kuhinja v Mariboru« se vrši v četrtek, dne 29. decembra 1927 ob 20. uri v gostilniških prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim vzporedom. Odbor vabi vse prijatelje mladine, da se udeleže sestanka v velikem številu.

Ljubljanska oblastna skupščina.

Ljubljanska oblastna skupščina je zborovala od 14. do 22. decembra. V tem zasedanju je bilo glavno delo s proračunom, pa tudi druge važne zadeve so se razpravljale.

Prvotno predloženi načrt proračuna v znesku 60 milijonov 438.575 dinarjev se je potem v finančnem odseku znižal na 55,941.575 Din. K tej vsoti prispeva država okrog 25 milijonov, a ostala vsota se je morala kriti iz novih davkov. Oblastna skupščina se je postavila na stališče, da se morajo novi davčni viri iskati tam, kjer jih ljudje prostovoljno plačajo. Kritje okrog 30 milijonov Din se bode pokrilo tako, da bodo plačevali tisti, ki obiskujejo kino, potem gledališče, 25% doklada k državnemu davku na dobiček družb zavezanih k javnemu polaganju računov, takse na plesne prireditve itd., podobno kakor v mariborski oblasti.

Oblasti so prevzele od raznih ministrstev že več javnih naprav v svojo oskrbo, tako tudi ljubljanska, navajam nekatere: Javno bolnišnico, umobolnico na Studencu, kmetijsko šolo na Grmu itd. Tudi za prospeh kmetijstva so določene lepe vsote, tako na primer za zboljšanje hlevov in gnojišč. Tudi se najame investicijsko posojilo za gradnjo novih in preložitev starih cest, kakor tudi za napravo novih vodovodov, podobno tako kot se je delalo na Kranjskem v l. 1908 do 1914, ko je odločevala v takratnem deželnem zboru in odboru naša stranka. Že v tem zasedanju se je predložilo oblastnemu odboru 12 predlogov, tičočih se zgradbe novih cest in mostov. Pri prihodnjem zasedanju februarja pridejo na vrsto tudi predlogi drugih poslancev, med temi tudi poslanci iz brežiškega in laškega okraja.

Smešno vlogo so igrali nekateri poslanci od takozvane kmečko-seljačke demokracije. Klub poslancev SLS šteje 41 poslancev, vendar je nastopal enotno. Opozicija, ki šteje 12 poslancev, je bila večkrat razcepljena. Demokratski poslanec Majer iz Vrhnike je v svojem govoru pri davku na žganje svetoval, naj bi se zopet uvedla določitev, koliko sme kmet kuhati žganja. Poslanec iste stranke Bogovič iz Brežic pa se je posebno protivil davku na godbo po gostilnah, v popolnem nasprotju s svojimi tovariši pa je zagovarjal davek na avtomobile.

Poslanci iz brežiško-laškega okraja so vložili v tem zasedanju več predlogov. Poslanec Tratnik glede preložitve klanca na cesti Brežice—Pohanca—Zdole, glede oprostitve trošarine na ono vino, ki se rabi kot plačilno sredstvo za poravnavo dolgov in za nabavo raznih življenjskih potrebščin, nadalje predlog za zgradbo ceste skozi občine Steblovnik—Anže—Raztez—Gorica—Pleterje do meje mariborske oblasti, glede podpore občini Sromlje v svrho popravila občinskih cest, predlog glede brezobrestnega posojila ali izdatne denarne podpore občini trga Rajhenburg v svrho napeljave električnega toka visoke napetosti od električne centrale TPD na Senovem do trga. Poslanec g. Križnik je vložil predlog za zgraditev ceste Trbovlje—Zagorje ob Savi. Poslanec Deželak je vložil sledeče predloge za zgradbo vodovodov za vasi Marno in Brce pri Dolu v okraju Laško, za vodovod v Laškem in Brstniku pri Laškem. Nadalje predlog za preložitev klanca na okrajni cesti Sv. Marjeta—Dol pri Hrastniku pri vaseh Brezno, Brce in Marno, nadalje predlog za izboljšanje hlevov in gnojnih jam pri kmetijah v laškem okraju, za podporo mlekarskemu zadružništvu v laškem okraju in za podporo občini Marijagradec za popravo in graditev novih občinskih cest. K novim cestnim zgradbam kakr tudi preložitvam klancev na cestah prispeva oblastni odbor 50%, a drugih 50% občine in okrajni zastop, odnosno cestni odbor. Sklenila se je tudi uredba, da bodo morali tisti, ki ceste prekomerno rabijo, plačevati k vzdrževanju istih. Pri tem pa kmetje niso prizadeti.

Poročila S. L. S.

Odborom vseh krajevnih organizacij SLS! Nedelja, dne 15. januarja 1928 je dan občnih zborov krajevnih organizacij SLS. Odbori naj skrbijo, da se ti občni zbori v redu izvršijo. Tozadevne okrožnice smo že razposlali. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Občni zbor krajevnih organizacij SLS. Dan 15. januarja 1928 je določen za občne zbore krajevnih organizacij SLS. Ti občni zbori so nujno potrebni za prospeh in napredek naše misli. Takrat si je treba izvoliti nov odbor in si postaviti cilje za delovanje v bodočem poslovnem letu. Vse podrobnost za občne zbore so navedene v okrožnicah. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Sv. Primož na Pohorju. Za občinske volitve je bila pri nas vložena samo ena lista. Dne 26. decembra je bil nanovo izvoljen županom naš vrli dosedanji župan g. Alojz Peruš. Prvi svetovalec in obenem kot županov namestnik načelnik šolskega odbora je kakor do sedaj Gašper Erič, ki je že do sedaj lepo skrbel za našo šolo. Drugi svetovalec je Mihael Kolman. — Šlo je torej pri nas precej gladko, hvala Bogu, brez agitacije in prerekanja. Sicer je pred prevratom naša občina veljala za nemško (nemškutarsko) blizu 30 let, po prevratu pa za socijalistično. In tudi še pri zadnjih skupščinskih volitvah je bilo precej nezavednih glasov. Vendar se je SLS končno dobro ukoreninila med našimi ljudmi. To pa je zasluga naših mož, zlasti zvestih občinskih odbornikov, predvsem g. župana, ki nesebično žrtvuje svoje moči za blagor občine. Planinske pozdrave vsem somišljenikom!

Sv. Ožbalt ob Dravi. Gospodarski shod o živinoreji, lesni trgovini, novih cestah, konsumnenmu društvu, časopisju in drugih važnih panogah, bo priredil tukaj na praznik sv. Antona Puščavnika, v torek, dne 17. januarja 1928, po službi božji opoldne v društveni dvorani pri Lampretu oblastni poslanec gospod: tudi za Brezno, Remšnik, Kaplo, Sv. Duh in Selnico ter za Slovence tam gori za avstrijsko mejo. Pridite!

Sv. Ana v Slov. gor. Po ljuti volilni borbi v občinske zastope je tudi tokrat SLS sprejela zaupanje velike večine volilcev. Med štirimi občinami, ki so letos glasovale, sta se najbolj častno odrezali: občina Ledinek, ki je sestavila enotno listo SLS, potrjen je celi naš odbor, županil bo zopet naš vneti somišljenik g. Janez Markuš, in občina Žice, ki ima odbornike same naše odločne možake SLS. Županom je izvoljen g. Vela Karl, sin bivšega mnogoletnega načelnika okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu. Zavednim občanom slava! — V občini Kremberg pa so vkljub dvema listama demokratje častno propadli. Izmed sedem odbornikov so štirje izvoljeni na listi SLS, župan bo pa naš pristaš g. Tomaž Bračko. — V Zgornji Ročici so se demokratje zbali svoje rdeče barve, zato so sestavili listo »Kmečkih posestnikov«. Ko so pa ljudje pregledali to listo, so rekli: »Tu pa kandidira ves zgornjeročički demokratski štab!« Ta resnica je g. tako poparila, da so grozili s tožbo.

Žerovinci pri Ormožu. Pri nas smo imeli dne 18. dec. volitev župana in svetovalcev. Izvoljen je bil enoglasno za župana Avgust Vraz, posestnik v Cerovcu, na domu slavnega prastrica-pesnika Stanka Vraza. Za svetovalce pa gg. Alojzij Pihlar in Ivan Križan. Ker smo imeli samo eno listo SLS, nismo imeli volitev odbora. Gotovo je malo občin v ptujskem srezu, ki bi se tako lepo skladale kot naša, ki ni nikdar nobenih prepirov in strankarskih bojev, a pri vsem tem tudi vzorno gospodarstvo. Bila je občina zaradi zgradbe novih mostov precej zadolžena, ki pa je zdaj popolnoma brez dolgov ter ima precej prebitka. Zato pa smo občani hvaležni odboru in županu za vso požrtvovalnost.

Grlava pri Sv. Križu blizu Ljutomera. Občinske volitve v ljutomerskem srezu so za nami. Kakor je bilo slišati, bili so se povsod hudi volilni boji. Ponekod so dosegale te volitve višek razburjenja. Čast lastnemu prepričanju vsakega človeka, toda da bi človeška bitja, ki stanujejo pod krovom ene občine, uporabljala taka sredstva, kazala take strankarske strasti, to pa že presega vse običajne mere. Nočem na široko razpravljati o različnih kapacitetah poedinih občin, na kratko hočem z ozirom na razmere v naši občini vsem tistim, ki so pomagali rušiti občinsko slogo in skupno delovanje, poklicati v spomin te-le resnice: 1. Sloga jači, nesloga tlači! 2. Inteligenca in razumnost človekova se ne kaže v zahrbtnem sovraštvu, le kdor nasprotniku skaže ljubezen, nosi žrjavico na njegovo glavo. 3. Pomniti treba, da privezani kozel v sredini hleva ne more razbiti s svojo trdo glavo trdnega zida, ker ga ne doseže. 4. Ne želi, česar ne moreš doseči. 5. Ne veruj, kar sploh ni mogoče, ali o čem nisi natančno podučen. Vsem onim volilcem pa, ki so pomagali k temu, da se je dosegel namen skupnosti dveh vasi naše občine ter jih strnil v eno nepremagljivo vrsto, izražam tukaj iskreno zahvalo! Želim, da bi tudi oni, kateri so ovirali naše skupne cilje ter delovali proti našemu prvemu in skupno določenemu sporazumu, izprevideli zlato resnico, koje posledice sedaj bridko čutijo na svoji lastni koži: Nespamet se sama kaznuje! — Martin Makovec, župan.

Ljutomer. Pri naših občinskih volitvah smo imeli tri liste. Kljub najhujšemu pritisku demokrati niso dobili več kot 7 mandatov. Domača gospodarska in ljudska lista pa 10 mandatov. Pri volitvi župana so demokrati podlegli. Izvoljen je županom priljubljeni g. Fric Zemljič, za podžupana pa g. J. Dijak. Upamo, da poneha doslej sokolski komando v občinskem svetu. Čimbolj boste napadali naše poštene gospodarje, tem bolj bomo bojkotirali Sokolski dom! Le tako naprej in mi se bomo spametovali. Zdaj pa le pridno na delo za občinski blagor!

Sv. Trojica v Halozah. Načelstvo Gorce in Dežne se je ponovno — in to že četrtič zaupalo dosedanjemu županu g. Antonu Turk. Prvič — takoj po preobratu 1919, ko je bilo treba spraviti gospodarstvo občine iz rok Nemcev, oziroma v slovenske. Drugič leta 1921, tretjič 1924 in četrtič 26. decembra 1927.

---

toliko je enkrat povedala, da jo čaka božje poslanstvo . . . da, ti si nagnal v smrt njo, ki te je tako zelo ljubila . . . Ti si jo umoril!

Mutsuhito Dsain je stisnil usta in tiho jokal.

— Vem . . . — je žalostno mrmral.

— Najslajše poljube je zbirala, da bi ti jih dala, ko bi prišel domov iz bele dežele, toda ti nisi maral za njeno cvetlično ljubezen, ki je bila bolj čista, ko molitev, ki se dviga v nebo. Reci, ali te ne boli srce, g. Mutsuhito Dsain, ali se ti ne smili ubogo malo dekle?

Znanstvenik je nemo prikimal in vroče solze so mu padale na belo preprogo.

Breskev je tiho javkala.

— Umolknila je njena kitara, s katero je pozdravljala Vzhajajoče solnce in je govorila s tvojo dušo . . . Ni več Zvončka . . . in malega dekleta . . . in tudi jaz sem osirotela na stara leta, sedaj me gotovo odpošlješ od hiše, ker več nimam hčere . . .

— Ne, — je stresel z glavo znanstvenik, — ne odpošljem te, le ne uniči me v teh bolestnih trenutkih. Ne jokaj! Morda boš še danes videla hčerin posvečeni mrtvi obraz, ker jo domov pripeljem . . .

— O, gospod, — ga je debelo gledala, — kako bi jo mogel pripeljati domov, ko je tako daleč? — je dvomljivo stresala z glavo. — Sedaj tudi tebe pomilujem in prosim te, pazi, da se ti možgani ne zmedejo . . .

Mutsuhito Dsain je v temni boli zrl predse.

— Breskev, pazi na hišo. Pismo ti dam, da bo tvoja, ako bi ne prišel nazaj. Redarji čuvajo hišo, nikomur ne povej, ako slučajno skrivaj odidem, da bi pripeljal Zvončka . . . Ali si razumela?

— Da, — je jecljala hvaležno.

— Ne boj se, dovolj yen-ov dobiš. Tu imaš . . . Sedaj pa me pusti, ker duša je zlomljena in rad bi počival . . .

— Ko utrujen golob na zeleni veji, — se je do zemlje priklonila in v očeh ji je sijala neka lakomna hvaležnot.

Priklanjajoč se je odšla. Se je že vživela v neizpremenljivo usodo. Umrla je. Zvonček, več ne bo zvončkljala. Mutsuhito Dsain se je zamislil.

Zrakoplov. —

Na zgornjem podstrešju je električni stroj, ki ga je sam sestavil. V nekaj urah bo v San-Francisku . . . Naglo se je oblačil. Japonski slovesni plašč je oblekel. Kaj naj nese s seboj? Nič. Le šopek krizantem, ki jih je ubogo dekle lastnoročno vsadilo . . . Naj usahnejo na njenem grobu, ker je gotovo, da ameriške oblasti ne bodo hotele izročiti njenega trupla.

Brezšumno se je podal na zgornje podstrešje in je opremil elektro-zrakoplov. Potem je obesil šopek cvetlic na sedlo stroja in je skozi okence pogledal dol. Spodaj stojijo redarji, čuvajo vrata. Ploščate kape se komaj zganejo včasih. Srepo pazijo.

Naprej!

Streha zaškripa in skoz odprtino se smeje neskončno nebo. Ovčje zlate megle zlatolikasto plavajo. Nekaj časa je čakal, potem pa se je vsedel v stroj in je zaprl steklena okna.

Gotovo.

Roko je položil na višinski gubernal in je akumulatorjevo spojnico vtaknil v strojev motor. Električne iskre so zacvrčale. Vijak je zasukal in stroj se je dvignil.

— Pozor! — je zaropotalo pred vrati.

Salvo so izstrelili na njega, toda elektro-zrakoplov je v enem trenutku izginil na perutih pramoči, ko misel, ki se dviga v nebo.

XXIV.

Mutsuhito Dsain je letel na »Ptici sveta«. V sekundah so zaostajale za njim milje. Strojna ptica, ki se hrani z zračnim morjem! Perpetuum mobile, ki med neizrekljivo hitrostjo sam izvleče iz zraka električno energijo. Čudo človeškega uma! Peruti nima in vendar lahko preleti ves svet in bi lahko letel brez prestanka tisoč let, ako bi ga ne vodil in mu določil cilja človek, ki že vidi tajne ustvarjajočega božanstva.

V nebesni daljavi se je odprl rudečo-rujav vrtinec. Velikan se bliža! Noge brodijo spodaj v morju, z orjaškimi rokami prevrača zrak, njegovo gibanje je burja, pogled dolg blisk. Tajfun! Tajfun prihaja z gromečimi koraki . . . Nebo — zemlja se trese.

Mutsuhito Dsain je pogledal v bliskovite oči bližajočega se orkana in je mislil na to, da z električno ptico preseče srce tajfuna. Ne! Morda bi se »Ptica svetov« itak ne mogla boriti s titansko močjo viharja in on danes mora videti umrli obraz dekleta, da ji lahko položi na onemelo srce sporočilo Dai Nipona, krizantemo . . . Banzaj! Višinski gubernal se je zganil in električni orel se je v trenutku dvignil nad črto tajfuna. Tam zgoraj, ze mrzlo zlati solnčni žarek. Spodaj tajfun že besneč trga s tisoči kremplji prsi tresočega se morja. Več milj dolge rane seka na njem in morskemu čelu, ki se zvija v boli, se zbirajo v vrtince valovske brazde. Japonski vihar! Gromeč se vali v zraku in vodi, vetrovni kraterji topo mučejo, ko kaki jekleni biki, ki s temnimi parklji krešejo strele na penasti lobanji podjarmljenega morja. Tajfun! O, tisočroki Kwannon, kako veličasten in strašen si!

Orjaški veter z dlanmi zajema morje in s strašnim glasom pretresa nebeško obzorje ko kak svet uničujoči kij. V rudeče-rumenih razpokah se vidi peneče morje. Banzaj! Ptica svetov leti zgoraj, v solnčnem svitu, ko človeške sanje, ki so zmagale nad realnostjo.

In Mutsuhito Dsain se je zamislil nad bodočnostjo.

Pride čas, ko iz miljonletnega prahu vstali človeški duh, katerega prvi žarek je on, zmaga nad vsemi zakoni fizičnega sveta. Milijoni ljudi si prilastijo tajne stvarjenja sveta, ki jih Bog — Stvarnik ni zaprl pred sinovi in dedič teh skrivnosti bo rumenokožec. O, koliko muk in trpljenja bo do takrat! Strahote vojsk pretresajo človeško dušo v boju ras, v katerem bo zmogovalec poglavar tuvanskih ljudstev: Japonska. Ker ta stroj, — Ptica svetov — bo na električnih perutih prevažala rumene legije nad zapadna ljudstva in ta ne bodo mogla bežati nikamor, ne na morje, ne na hribe, niti pod zemljo ne, saj bo orožje Ptice svetov fulminoid, električni stroj. Fulminoid! Daljne zvezde lahko rušijo z njim zmagoviti tuvanski narodi in zemlja lahko pošlje žarek zkozi kozmične prostore svetovnega etra do skrajne točke Mlečne poti (Rimske ceste). In ta moč bo v strašnih vojnah v znamenju Kristusa — Bude, v miru in ljubezni in vladala pomirjevalno človeštvo.

Da, pride dan, ta bleščeči praznik sveta, ko se pomirjene miljonske množice najdejo kot bratje; ko preneha nevoščljivost, ljubosumnost, lakomnost, laž, sovraštvo, greh; ko bodeta nebo in zemlja skupno peli hozano v večnem jutru očiščenja in svetega človeštva! Ljubezen ne bo bolela . . . ker bo umsko prosti človek z majhno pripravo jasno videl ženska srca! O, toda kaj pomaga? Kaj pomaga vse to? Ko bo iz neskončne sinfonije miru manjkalo enega glasu, brenkanja na kitaro. Udarcev plemenitega, požrtvovalnega ženskega srca. To je njegovo malo dekle. Zvonček . . .

Naša društva.

Gornja Sv. Kungota. Javna zahvala! Obmejna postojanka Gornja Sv. Kungota je pač lahko ponosna na gledališki oder v Kat. prosvetnem domu, kojega je umetniško presi'al naš vrli somišljenik, blaga, krotka duša, gospod Simon Fras, akademski slikar v Slivnici, ki se je res žrtvoval cele tri tedne s svojim blagim sinom Maksom, da sta skoro bi rekel brezplačno izdelala prav mojsterski gledališki oder s kulisami in ozadjem vred. Krona dela g. Frasa pa je veličastni zastor z oljnatimi barvami, ki predstavlja mogočno ženo, sedečo na prestolu z diademom in križcem na glavi, v roki držeč visoko bakljo; a pri njenih nogah pa brenka nebeški angelj v liro, a na drugi strani pa na knjigi stoji globus in palmova vejica povrh; vse alegorično z besedilom Slomška v smislu katoliške prosvete. Katoliško prosvetno društvo izreka g. Frasu za njegovo veliko požrtvovalnost pred vso slovensko javnostjo najprisrčnejšo zahvalo ter tisočeri: Bog plačaj! ter ga priporoča vsakemu iz srca, ker je g. Fras, slikar monakovske akademije, v slikanju odrov ali cerkva nedosegljiv! Pravi narodnjak in katoličan, ima vedno odprto srce in darežljivo roko, ne samo besede!

Kapela. Tukajšnje bralno društvo priredi gledališko predstavo »Graničarji« v sedmih slikah v zdraviliščni restavraciji v Radencih na Treh kraljev. Ista predstava se ponovi v nedeljo, dne 15. januarja 1928. Vse ljubitelje poštene zabave tem potom uljudno vabi Odbor.

Loče. Kaj mislite, da tudi pri nas v Ločah spimo? O ne! Ni še dolgo tega, kar so dekleta Marijine družbe vprizorile igro »Junaške Blejke, izvrstno so rešila vsaka svojo vlogo. Tudi mi druga mladina iz raznih katoliških društev se hočemo postaviti na noge in hočemo igrati na Sv. Treh kraljev dan in potem v nedeljo, dne 8. januarja igro Materina ljubezen«. Tukaj boste videle matere in tudi drugi ljudje, kaj da je res materina ljubezen. Torej pridite od blizu in daleč, ne bo Vam žal!

Središče. »V znamenju križa«, ki je po obsegu večje delo kot »Pasijon« bo predstavljal dne 1. januarja 1928 (na Novo leto) ob 6. uri zvečer v Društvenem domu »Ljudski oder Središče«.

Sv. Barbara v Halozah. Slovensko katoliško izobraževalno društvo in Dekliška zveza pri Sv. Barbari v Halozah priredita skupno predstavo žaloigre »Materina žrtev« v treh dejanjih. Predstava bode na praznik Sv. Treh kraljev ob treh popoldan pri gospej Reicher-Bračič. Po igri prosta zabava z godbo.

Žiče pri Konjicah. Tukajšnji orlovski odsek priredi na novega leta dan ob 3. uri popoldne v šoli igro: Lovski tat, ljudska drama v 5. dejanjih. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Organistovske zadeve.

Organistovske zadeve. Komaj čakam vsake številke »Slovenskega Gospodarja«, ker vedno prinese kaj zanimivega o organistovskem vprašanju, tako mi je pred kratkim natrdilo par organistov. Iz tega razvidim, da se naši organisto zanimajo za rubriko: »Organistovske zadeve«. Zato pa tudi mislim, da bo današnja moja prošnja imela popolni uspeh! Ta prošnja se glasi: Poravnajte članarino do novega leta! Članarina je tako mala, da je vsak izgovor o pomanjkanju denarja odveč. Torej, tovariši, storite vašo dolžnost!

Za razvedrilo.

Rešitev ugank. Celo zimo v srajci okrog skače, pa je nič ne zebe: to je bolha. — Da božični kolač kar najbolje diši, se napravi tako, da ga mora: lačen jesti! — Dobro podkovan konj ne potrebuje nobenega žreblja, ker mu itak nobenden ne manjka.

Nove uganke: Kdaj mlade račke splavajo? — Ali bo prihodnje leto imelo več dni ali več noči? — Dva psa imam, ki celi dan glodata človeško meso, ponoči pa zijata, da jima jezik ven visi, kdo je to?

Čarovnik. Kako sežeš v vodo, ne da bi imel mokro roko? Na vodo natrosi zelo drobno stolčene kolofonije in nato brez skrbi sežeš v vodo.

Franček-pijanček v adventnem času. Ni tako zelo slab naš Franček-pijanček, kakor bi kdo mislil. Še celo k spovedi je šel! Veselo se je držal, ko je prišel iz cerkve in tudi gospod župnik so bili veseli. Pa je rekel Franček-pijanček svojemu prijatelju: »Ti, danes sem obljubil, da bodem šel mimo gostilne, da še pogledal ne bom tja!« — »Ti ne verujem«, je rekel prijatelj, »te bom gledal od gostilne!« In sta šla. Franček-pijanček je res šel mimo in še pogledal ni v gostilno. Ko je bil kaka dva streljaja dalje, se je pa navdušen nad seboj in nad tem, da se je premagal, oddahnil in rekel: »Danes si ga pa zato zaslužim en kozarček!« In sirota je bil pijan, da niti za Sveto noč ni vedel!

Franček-pijanček ne pride v novo leto! Na Silvestrovo je bilo in Franček-pijanček je voščil gospodu župniku, ki ga je srečal, veselo in srečno novo leto. Gospod župnik mu je zapridigal, naj se v novem letu vendar poboljša. Pa je rekel Franček-pijanček: »Gospod župnik, jaz sploh ne pridem v novo leto!« — »Kako da ne?« — Franček-pijanček je zdrknil po tleh: »Jaz se bom kar prevalil v njega!«

Korist telefona. Dva prijatelja sta se razgovarjala o koristi telefona, pa je eden rekel: »Telefon je zelo koristen, pomisli, ti lahko po njem koga prav grobo ozmerjaš, in on te ne — more oklofutati.

Previdna perica. Perica je prinesla gospodu, kateremu je prala, eno srajco premalo, toda za pranje jo je vzela v račun. Gospod jo je prijel: »Kako to? Eno srajco mi izgubiš, potem pa še za pranje te srajce računaš?« Perica: »Gospod, je čisto pravilno! Jaz sem srajco preje oprala, a potem šele izgubila.«

Vaški zobozdravnik. K vaškemu zobozdravniku, ki je bil obenem čevljar, je prišel kmetič, katerega je zob strašansko bolel. Prosil ga je, naj mu pomaga. Inčevljarček je dobro naredil. Posadil je kmeta na svoj trinožni stol, navezal bolan zob na dreto, katero je pribil na tla, nato pa kmetiča s šilom od zadaj pičil. Kmetič je odskočil, pribita dreta je izdrla zob, operacija je bila izvršena. Kmetič pa se je prijel z roko, kjer ga je čevljarček pičil in rekel: »Ni čuda, da me je ta mrha tako bolel. Ko pa je imel tako globoko svoje korenine!«

Žalosten radi božičnih darov. Branček je bil bogato obdarovan od božiček z raznimi igračami. Pa ga je mamica vprašala: »Ali nisi nič vesel teh lepih igrač?« — Branček: »Bi že bil vesel, samo spomnil sem se, kolikokrat me bo ata natepel, ko bom te igrače potrl!«

Zmrznjeni krompir. Na trgu mesta je kmetica prodajala krompir, ki pa je v tej strašni zimi zmrznil. Pa je dejal kupec: »Žena, vaš krompir je pa zmrznil!« — Žena: »Kaj? Pa naj! Ali mislite, da bom za vsak krompir hlače kupila?;«

Gospodarstvo.

Mariborski božični trg dne 24. decembra 1927. Božični trg je bil vsled lepega vremena prav dobro preskrbljen. Tudi obiskan je bil dobro. Slaninarjev je bilo 70, ki so meso in slanino prodajali po navadni ceni, to je 20 do 30 Din za 1 kg na drobno, 15 do 17 Din 1 kg na debelo. Proti poldnevu so pa cene znatno znižali. Tudi domači mesarji so cene nekoliko znižali in trgovali prav dobro. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo samo okoli 700 komadov. Cene so bile visoke. Tako so se prodajali piščanci po 25 do 35 Din, kokoši po 40 do 50 Din, race po 60 do 80 D, gosi po 60 do 120 Din, in purani celo po 60 do 200 Din komad, domači zajci po 25 do 35 Din, divje zajce so prodajali po 40 do 50 Din. Rib je bilo v veliki obilici na trgu. Cene so bile živim karpom 18 Din, morskim ribam pa 20 do 32 Din za 1 komad. — Krompir se je prodajal mernik za 6 do 7 Din, kislo zelje 4 Din, kisla repa 2 Din, čebula 2 do 3 Din, česen 10 do 15 Din, hren 8 do 10 Din, paradižniki 4 Din kg, glavnata solata 1 do 2 Din. Cvetlicam so bile cene 50 para do 7 Din, z lonci vred 15 do 50 Din komad. Lončena in lesena roba 1 do 50 Din komad. Lesene robe je bilo topot zelo malo na trgu, ker Ribničani so šli za božične praznike domov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 12 konj, 8 bikov, 107 volov, 259 krav in 6 telet. Skupaj 392 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 27. decembra 1927 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 7.75 do Din 8.—, poldebeli voli Din 7.25 do Din 7.50, plemenski voli Din 5.75 do Din 6.—, biki za klanje Din 8.—, klavne krave debele Din 5.75 do Din 6.25, plemenske krave Din 5.50 do Din 6.—, krave za klobasarje Din 3.50 do Din 4.25, molzne krave Din 5.25 do Din 5.75, breje krave Din 7.— do Din 7.75. — Prodalo se je 204 komadov. Za izvoz v Nemško Avstrijo 49 komadov.

Pisma iz domačih krajev.

Tezno pri Mariboru. Da je naša božičnica v nedeljo, dne 18. t. m., tako nad vse krasno uspela, da smo zamogli obdarovati 140 otrok z obleko in drugimi dobrotami, so nam s svojimi velikodušnimi darovi omogočili naslednji mladinoljubi: občinski urad Tezno 2000 Din, Posojilnica v Narodnem domu 1000 Din, Družba sv. Cirila in Metoda 500 Din, Trboveljska premogokopna družba 500 Din, Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din, Narodna banka 100 Din, Ljubljanska kreditna banka 100 Din, Hrvatska prištedionа 50 Din, Hrvatska eskomptna 20 Din, g. Jarčnik, nadučitelj v p., 20 Din, elektroinštalater g. Rečnik 20 Din, g. podžupan Ivan Šabeder (velik prijatelj šole) nabral 1200 Din, občinski odbornik g. Vitez 150 Din od »pol. društva Tezno«, šolski sluga nabral 302 Din; skupaj 6062 Din. Nadalje so darovale v blagu naslednje tvrdke: »Sana« 10 kg čokolade, Zadruga državnih nameščencev, Zlatorog, Gaspari & Faninger, Ludvik Franz, Vilko Veixl, trgovina sv. Cirila, Delavska pekarna, domači pekarni Kovačič in Rodošek, naši trgovci Peršon, Podlipnik, Mernik, Žitnik, gospe so pa napekle pecivo. — Lepše, kot se je deca sama, se podpisani ne more zahvaliti. — R. Tušak, šolski upravitelj.

Kapla. Na sveti večer je umrla v visoki starosti 83 let dobra mati, babica in prabica ter vzgledna vdova Marija Vraber, mati vlč. g. kanonika dr. Maksa Vraber. Prijateljem in znancem se priporoča v molitev!

Sv. Ožbalt ob Dravi. Izredni »zlati« jubilej, obhajani celo leto, teče sedaj h koncu. Da, da, niti Betlehem niti Sv. Ožbalt nista najneznatnejša kraja. Pa no, ponosne vefare vse po širni škofiji, postavite se, če se morete, pa nam pokažite tako lepi vzgled nezlomljive vstrajnosti, kakor je naša častita gospa Terezija Homer, ki nam prepeva mično in dično že kar pol stoletja nepretrgano kot neutrudljiva cerkvena pevka v višjo čast in v pobožno spodbudo domačim vernikom, kakor tudi daljnim romarjem tjagor noter do rodne Lipnice. Hvala in slava jej!

Pri boleznih srca, skrčevanju žil, nagnenju k izlivu krvi v mozeg, zasigura naravna Franc Jozefova grenčica lahko stolico brez napora. Naučna opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žil so pokazala, da Franc Jozefova grenčica zlasti starejšim ljudem napravi posebno uslugo.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Cerkveni shod, več svetih maš s pridigo, se bo obhajal tukaj v torek, dne 17. januarja 1928, na čast sv. Antonu Puščavniku, nebeškemu zaščitniku domače živinoreje. Začetek ob devetih dopoldne. Pridite v obilnem številu!

Sv. Urban. Skoraj nepričakovano se je razširila dne 21. t. m. žalostna vest, da je umrla po kratki in težke bolezni gospa Marija Ornik, posestnica iz Kamenšaka. — Rajna je bila mati daleč na okoli znane poštene rodbine Ornikove ter priljubljena pri vseh občanih radi njene gostoljubnosti. — Bila je blaga mati, vzorna žena. Bodi jí lahka rodna gruda, katero je tako iskreno ljubila.

XXV.

Mrtvaški oder je stal sredi parka. Med belim cvetjem črna truga. V črni trugi krvav rumen obraz. Na sencih je bil siv sled yank-škornjev. Zamrlo življenje. Pohojen cvet. Na malih ustih, ki so bila ustvarjena za petje, suha krvava roža, smrti se smehljajoče oči opolzko nepremično zro v večnost.

— Prišla je kot sovražnik in je umrla kot prijatelj — se je solzila Alice poleg truge. — Mesto mene je umrla . . .

— Bog je hotel tako — je vzdihovala teta Bettsy.

Na obrazu profesorja Brinkley je bilo izraženo globoko sožalje.

— Žal mi je, da se je tako zgodilo, — je povesil sivo glavo. — In ravno v moji hiši . . . Žalostna stvar.

— Sama je iskala svojo usodo, — je pripomnil Overton. Morit je prišla in je sama umorjena. Ali ne pravi Kristus, da kdor orožje dvigne, pod orožjem pade . . .

— Njeno orožje je bilo srce . . . — je zajokala Alice. — Videla sem njeno bolestno dušo! Čista je bila. Plemenita je bila. Mučenica sama sebe. Overton, ne oštevajte je . . .

— Zato je prišla, da bi umorila Alico in naj ji pojem psalme? — je zagorel Overtonov bledi obraz. — Njena smrt mi vzbuja sočutje in ji tudi oprostim, toda ali me more siliti kako človeško čustvo, da bi četudi v smrti slavil tisto, ki je drla zoper življenje moje zaročenke?

— Mr. Overton, stojmo poleg te rakve, s pretreseno dušo in razumevanjem! — je gledal Brinkley Overtona temno. — Kak vrtinec je divjal v mračni duši te uboge stvarce, koliko žalosti in razumevanja, boli in ljubezni, odpuščanja in muk se je borilo v njej, dokler je prišla sem, na ta mrtvaški oder, na katerem vidim v tem trenutku skozi njo razprostrto boleče srce vsega ženskega sveta . . . Razmišljajmo!

Na Overtonovem obrazu sta se menjavala jeza in zaničevanje.

— Ne obsodite me, — je odgovoril z zadušeno razdraženostjo, — toda jaz sovražim z vkoreninjenim nagonom bele rase ne to ubogo žrtev, marveč ono ponižujočo se, mrzlo, kalkulirajočo, trgovsko, rumeno raso. Kolikorkrat sem prišel v bližino kakega Japonca, me je vedno obdal neumljiv trepet, ko da bi bil naprej začutil, da bom moral enkrat tudi sam v lastni osebi stati nasproti njemu. Zaničevanje in grozo čutim naproti njim in pest se mi krči, ako pomislim, da je upalo to duševno in telesno nerazvito ljudstvo nastaviti ovire pred prizadevanja Zedinjenih držav, moje domovine. Odkrito povem, da . . .

— Tak govor ne spada sem, — ga je trdo prekinil g. profesor Brinkley. — Pesem-žalostinko bi morali peti, ne pa dvigati tožbe, ko vidimo na mrtvaškem odru pomilovanjavredno žrtev osebnega boja dveh velikih duhov . . . . Kaj mislite, g. Overton, kaj ukrene g. Dsain z ozirom na dragega mu mrliča?

— Ne vem . . . — je mrmral osramočen.

— Najbrž jo da domov pripeljati, — je omenila Alice, — ako mu bo mogoče . . .

Profesor se je zamislil.

— Ako tudi on ne postane žrtev tega nesrečnega osebnega boja, ki ga je z Overtonovo pomočjo spremenil v svetoven vihar . . .

— Kako mislite? — je vprašal Overton.

Brinkley je temno molčal.

— Kaj je to? — so naglo gledali narazen.

Tiho brnenje v višavi. Pod oblaki bela točka. Navzdol se spušča. Jastreb se spusti tako dol. En trenutek. Niti se niso zavedli in »Ptica svetov« zleti že k mrtvaškemu odru.

Stekleno okno se odpre in iz notranjosti izstopi rumen človek: Mutsuhito Dsain. V narodni noši stopi naprej, črni trdi klobuk sname z dolgih las in pozdravi.

— On je . . . — se prestraši Alice.

Hod je len, počasen, truden, srce ga vleče navzdol. Ozre se okrog. Nato obrne oko na mrtvaški oder. Izgorela, siva lučka. Komaj premika trepalnice. Pride naprej in pred mrtvaškim odrom nemo obstoji.

Mutsuhito Dsain . . .

Začudijo se. Kako pride sem? Kaj je ustvaril, da je mogel priti sem? Profesor Brinkley ne more govoriti, Overton hitro premika trepalnice, Alice zakriva oči, da bi ga ne videla, teta Bettsy se mu žalostno smehlja in drugi, ki so navzočni, ne razumevajoč, občudovaje gledajo prizor.

— Človek, ki hodi v oblakih . . .

Gleda mrtvaški oder. Niti ena žilica se ne gane na obrazu. Japonsko srce je močno, živci so jekleni. Le tresoče se trepalnice izdajajo njegovo bol, ko gleda malega mrliča.

Gospodar strel . . .

Njegovo dekle! Naprej se nagne in duša mu v očeh plameni. Zvonček! Ne reče tega, le gleda jo. Kaj je iz nje! Na lepem obrazku ni več življenja. Oči so se mu mrtvo zaprle. Pojoča usta so nema. Sence so sami madeži in na čelu je strjena kri. Umorili so jo! Njo, ki ga je prosila, da naj prizanese vsemu svetu. Poteptali so goloba miru.

Rumeni bog — —

Ali je človek, ki bi jo obudil. Človek le mori. Kristus naj pride, razpeti in jo naj zbudi! Ne pride. Tudi Kristus ne gleda na njo . . .

Ti, malo dekle, ki si v zlatocvetličnem plašču v Dai Nipponovi deželi črešnjevega cvetja brenkala kitaro, ali si mislilo kedaj, da smehljajoče se oči v tujini zapreš? Donko čaja, svetišče Osneva . . . nebotičniki in kričeči tuji svet. Dekle! Ti ubogo dekle . . . zlatobarvana usta, zveneča usta več ne bodo šepetala zahvalne molitve . . .

In ti, belo dekle, ki se zdaj jokaš poleg mrtvega dekleta, ali si slutilo kedaj, da med iskrami bliska zagledaš zaničevanega ljubljenca? Ki ga nisi nikdar ljubilo, ki pa tebe nikdar ne pozabi . . . Rumeno dekle . . . belo dekle . . . Katero je imelo bolj čisto srce?

Rumeno dekle je mrtvo. Belo dekle umrlo objokuje. (Kristus, stopi dol z nebeškega križa in stori pravico, katero naj ljubim?)

Mutsuhito Dsain je jokal. Solzne oči so se uprle v mrliča in ga je dolgo gledal. Potem je zrl na belo dekle in so se trepalnice gibale, ko metuljeva perut. Izberi, Mutsuhito Dsain! Sekunde naglo ropočejo, ko nevidna železna kolesa. Premagaj se! To rumeno dekle je tvoja sestra, ena zemlja vaju je rodila in en tajfun vama je vdihnil dušo v dušo: dih Brentena, smeh Bude, ogenj Amidala in moč tisočerokega Kwannona.

Mutsuhito Dsain se je zganil in je položil roko na srce mrliča. Njegova je! Ni zemeljske oblasti, ki bi mu jo lahko odvzel. Ker le sedaj ve, kaj mu je bila Zvonček! Le sedaj je prišel k zavesti, da je nevede njo ljubil, krizantemsko, malo dekle, njene solzne oči, cepetajoči hod, kitarske prstke, zveneči glas . . . in nikdar nikogar drugega! Vse drugo so bile le sanje . . .

Bliskovito je pograbil ljubljenko z mrtvaškega odra. Ne sme padati na njo gruda zaničevanega sveta! En trenutek in mala rakev je bila v stroju . . . Stekleno okno se je zaprlo, iskra je zacvrčala, motor zabrni in »Ptica svetov« se je naravnost, proti nebu se dvigajoč, zmagovito dvigala v praznoto.

Zlatoličje pri Ptuju. Tukaj je umrla po večletnem bolehanju v 65. letu svoje starosti posestnica Marija Petek. Bila je pridna in skrbna gospodinja ter je lepo vzgojila svoje otroke, kateri so jo spoštovali in ljubili ter zdaj zelo močno žaljujejo za njo. Da je bila pokojna daleč naokoli globoko spoštovana in povsod priljubljena, je pokazal tudi njen pogreb. Žalujočim otrokom naše sožalje! Blag ji spomin, svetila ji večna luč!

Šmartno ob Paki. Zopet je kruta smrt zamahnila s svojo koso in požela dvoje življenj. Dne 19. t. m. je umrl g. Jožef Rakun, lesni trgovec v Zagrebu, brat č. g. Franca Rakun-a, kaplana v Pišecah in g. dr. Alojzija Rakun-a, odvetnika v Celju, v starosti 45 let. Že pred vojno je odšel od tukaj v Zagreb, kjer si je s pridnimi rokami in varčnostjo ustanovil somostojno trgovino z lesom. Bil je radi svoje poštenosti med splavarji zelo priljubljen. Prišel je v svoj domači kraj, katerega je zelo ljubil in to tudi vedno dejansko pokazal, z upanjem, da se mu zdravje zboljša. Toda zgodilo se je nasprotno, umrl je v svoji rojstni hiši in sedaj počiva v domači grudi. Imenovani je bil kremenit in blag značaj. Od otroške mladosti pa do odhoda v Zagreb je bil vedno najpridnejši član pevskega društva ter obenem priden cerkveni pevec, kateri ni nikdar izostal. Bil je tudi ustanovni član pevskega društva ter še potem, ko je bival v Zagrebu, vedno dobrotnik in ljubitelj petja. Večkrat je rekel: Če bi ne bil član pevskega društva, bi danes ne bil to kar sem. — Dne 23. t. m. je umrl g. Alojzij Mihelec, p. d. stari Mihelec, svoječasno daleč znani gostilničar pri Mihelecu v Paški vasi. Bil je v 91 letni starosti. Splošno je bil znan kot poštenjak. Včasih, ko še ni bilo Rajfajzenovk, je velikokrat ljudem pomagal v denarnih zadregah, ne kot oderuh, ampak kot usmiljeni samaritan. Naj počivata v miru!

Sv. Barbara v Slov. Gor. Naša mladina se pripravlja za igro, katero bo priredila v Društvenem domu v nedeljo dne 8. januarja. Napočilo bo novo leto; ali smo že poravnali naročnino za naše liste: Slovenskega Gospodarja, Naš dom in Mohorjevo družbo? V vsako hišo naš katoliški časopis!

Izvolite brati: Cenjene gospodinje, poiskusite, da je Kolinska res izvrsten pridatek za kavo, ki kot dobri domači izdelek zasluži, da se uporablja v vseh rodbinah. Ob koncu leta se našim spoštovanim odjemalcem za naklonjenost najtopleje zahvaljujemo in želimo vsem veselo in srečno Novo leto! — Kolinska. 1657

LISIČJE
kunine, dihurjeve, veveričje in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah I. Ratej, Slov. Bistrica. 1524

Kože divjačine
zimske (decembra do marca), veverice, bele podlasice in druge, kupuje po najvišjih cenah: J. Ratej, Slov. Bistrica. 1542

Kočijaža, v vaskem oziru zanesljivega, starejšega samca, kateri tudi pri vrtnih delih in v kleti pomaga, sprejme oskrbništvo graščine Pogance pri Novem mestu. Istotam se sprejme tudi starejši konjski hlapec, ki razume vsa poljska dela. 1634

Posestvo okoli 3 johe s hišo in hlevom pri Rogatcu se takoj proda. Vprašati je pri Šeleker v Imencu 10, pošta Podčetrtek. 1649

Zahvala.

V priča toliko dokazov sožalja, vsled smrti moje dobre žene, oziroma naše zlate mamice

Ane Drgainer-ieve

si štejemo v dolžno čast, izreči vsem najprisrčnejšo zahvalo, kateri so pokojnico obiskovali in tolažili v njeni težki bolezni, za spremstvo na zadnji poti v tako obilnem številu, posebno velečastiti duhovščini, obč. odboru, učiteljskemu zboru, g. upravitelju kopališča, orožniški postaji, požarni brambi, pevskemu društvu za krasne žalostinke in vsem udeležnikom.

Najlepša hvala za vse mnogobrojne darovane vence!

Dobrna, dne 22. grudna 1927.

Janez Drgajner, župan na Dobrni, soprog.
Pavel, Marica, Alojz in Justina, otroci. 1661

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so nas povodom prebridke izgube našega ljubega

Maksa

tolažili in spremili prezgodaj umrlega na njegovi poslednji poti. Posebno zahvalo pa še izrekam veleč. g. župniku Andreju Bračiču za njegov ginljivi govor ter domačemu in sosednjim gasilnim društvom za obilno udeležbo pri pogrebu.

Pekre, dne 24. decembra 1927.

Mihael Kreuh,
posestnik in župan. 1666

Vaše telo

zahteva nego, da ostane zdravo. Za pravo nego telesa se uspešno rabi že od dedovskih časov pravi Fellerjev milodišeči Elsafluid. Oslabljenemu telesu doprinaša moči in svežosti, oživljuje živce, jača mišice in tetive ter deluje na vse ostale dele telesa.

Masiranje in drgnenje z Elsafluidom pospešuje obtok krvi ter vzdržuje tako telo vedno odporno in čvrsto za delo. Pranje z Elsafluidom jača trudne oči, deluje umirjeno na živce ter ublažuje boli. V zunanji in notranji uporabi je najbolja zaščita proti kihavici, influenci, gripi in drugim nalezljivim boleznim in prehladu. Raztopljen je izvrsten za pranje ust, grla in goltanca. Elsafluid je že 30 let tako priljubljen le zato, ker je vsestransko uporabljiv, zunanje in notranje kot najzanesljivejše domače sredstvo in kozmetikum. Jači je kot francosko žganje.

Zahtevajte v lekarnah in tozadevnih trgovinah tudi v najmanjših krajih izrecno »Fellerjev« pravi Elsafluid v poizkusnih steklenicah po 6 Din, dvojne po 9 Din ali špecijalne po 26 Din. Drugače naročite direktno po pošti, potem je ceneje, čim večjo količino naročite naenkrat, ker stane z omotom in poštnino vred

9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 špecijalni steklenici 62 Din.
18 poizkusnih ali 12 dvojnih ali 4 špecijalni steklenici 102 Din.
54 poizkusnih ali 36 dvojnih ali 12 špecijalnih steklenic 250 Din.

Naslov označite jasno: Lekarnar
Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Hrvatska.

Hočete se rešiti Vašega revmatizma in protina

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otekli udi, skrivljenje roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

JAZ VAM NUDIM
zdravilno pitje, ki razkroji sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ne kako univerzalno ali tajno zdravilo, ampak en produkt, ki ga proizvaja narava sama za odrešenje bolehavega človeštva.

VSAKEMU DAM BREZPLAČNO ZA POSKUS!

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč popolnoma brezplačno in franko en poskus obenem z podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju. 1671

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF, Bruchsalerstrasse No. 5. Ab.: 316.

IZSLA JE:
BLASNIKOVA
VELIKA PRATIKA
za prestopno leto 1928,
ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil še od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi je ne bile dobiti, naj se naroči po dopisnici pri 1365

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografični zavod
LJUBLJANA, BREG STEV. 12

: Fran Strupi, Celje :

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakoršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. **Na drobno in na debelo.** 106

Mesarji! Stenska dvigala za klavnice, mesoreznice, klobasarice, sekire-mesarice, nože, bruse, ostrila za nože, stiskalnice za ocvirke nudi najceneje Fr. Stupica, železnina, Ljubljana. 1622

Sedaj je čas, da si zagotovite prihodnje leto obilno sadja. Škropite z Arborinom, ki ga proizvaja tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10. 1540

IVAN KRAVOS, MARIBOR,
Aleksandrova cesta 18
Slomškov trg 6,
Opreme in potrebščine za kolesje, potni kovčegi, torbice, usnjati izdelki, gamaše, ovratniki in nagobčniki za pse itd. Gonilni jermeni.

Nogavice in druge pletenine izdeluje po najnižjih cenah ter daje pouk o pletenju Strojno pletarstvo N. Groeger, Ormož ob Dravi. 801

— Mutsuhito Dsain! — je zajavkala Alice.
— Prokleti! — je kričal Overton. — Ušel je.
— Rumeni bog . . . — je mahal s klobukom Brinkley.
Teta Bettsy se je tiho in z razumevanjem smejala.
— Tam jo nese! — je nekdo kazal.
V daljavi se je »Ptica svetov« videla le kot mala točka.

XXVI.

In voz svetega Elije je letel nad Tihim morjem. Ognjena misel. V minutah so zaostajale milje za njim. Ljubega mrliča je Mutsuhito Dsain nesel proti Japonski.

Čingilingi . . . Zvonček . . . Rakev je tako ležala na sedlu stroja, da je dekle skoraj sedelo in tako gledalo z nepremičnim očesom v neskončnost. V naročju je šopek belih krizantem. Skozi strojevo stekleno okno zablišči žarek solnca in posvečeni obraz mrliča se je spremenil v smeh: Niso me ljubili, dokler sem živela in Mutsuhito Dsainova nevesta sem postala po smrti . . .

Strojeva brzina je naraščala. Ko da stoji na mestu in pod njim so zaostajali tisoči kilometrov. Kakor leti glas. Še hitreje! V brnenje spremenjena snov drvi naprej . . . Sence nima. V omamljivih daljavah je nesla naprej »Ptico svetov« praenergija. Hozana ti, božanska moč, ki radi malega umrlega dekleta preplavaš velike daljave. Velik in mogočen si, človeški duh, ki brzdaš nebo! Umrlo dekle potuje na Elijevem vozu. En mrlič in en živ. Banzaj! Zvonička že čaka mali grob zgoraj na rebru džin-džen-džiskega hriba, na ubogi čajni zemlji . . .

Na njenem srcu bode počival granitni Budov kip in ga ne pusti na solnčni svet . . . Mala kitara je ostala sama in zlato-plavi plašč nima več gospodarja. Zvonček vstopi v dvor Solnca . . .

Rujavo-zeleni bliski se prikazujejo spodaj v daljavi, proti jugozapadu. Oaze Tikega morja. Majhni otoki, s katerimi je narava posula morski svet. Strašne vode! Grozni prostori! Strahotne daljave! Kiu-siu je še daleč . . . Naprave za razvijanje toka so v redu delovali in »Ptica svetov« je letela na svetlih perutih elektronionov.

Mikronezia . . . V življenjskem suženjstvu brli lučka človeških duš. Ljubezen umira v trpljenju. Človek se bori z naravo, ko revolucionaren otrok nasproti očetu. Za kruh. Za življenje. Za nič. Otrok se razvije v mladeniča, mladenič dozori v moža, mož se postara in potem razočarano leže v grob. O, kako srečno si, malo dekle, da ti ni bilo treba preživeti življenja ko Breskvi, ki je utrnjena morda sploh objokati ne bo mogla . . .

Mutsuhito Dsain je gledal svoje dekle in je razmišljal o življenju, proti severu nad Boninom. Že se čuti dih tajfuna, nad japonskim morjem leti stroj . . . a zakaj gre domov? Njegova domovina je neskončnost! Zrak neba, morje, tresljanje etra, električni ioni . . . V deželi cvetja ga čaka Češplja, da bi ga s svojimi redarji ujel . . . in vzamejo mu tudi edini zaklad: malo dekle . . . In ni na zemlji edine suhe točke, kjer bi lahko pristal, ker se je zelo zmotil in je v slepoti zelo grešil zoper človečanstvo in kamorkoli gre, povsod ga zadene zakon . . . Noetov golob, ki nad vodami ne dobi oljkine veje . . . toda on se ne vrne v svet . . . . ne more se vrniti.

Vzel je Kwannonovo orožje, električnost je podjarmil, in sedaj mora bežati radi svojega greha. Gorje dobrotnikom človeštva! Gorje onim, ki mislijo! Gorje onim, ki se ne morejo potopiti v živalsko sužnjost! Gorje onim, ki hočejo ustvariti drugi red, da bi bil svet srečen! Gorje Mesijem! In tudi on je hotel biti Mesija, da bi bogatil svet z blagoslovom znanstva. A ta blagoslov se je izpremenil na zablojenem srcu v prokletstvo. In zato mora pasti.

Tajfun mu je udaril nasproti: Daj mi mrliča! Tolči ga je začel s pestjo strel, toda prazna jeza se je odbila na »Ptici svetov«. Od spodaj mu morje dere nasproti in odpira peneča se usta valov: Daj sem mrliča! Stene stroja pehajo vetrovni biki z rogovi, ki prodirajo oblake in tudi trpeče megle solzijo na streho goste solze: Daj sem mrliča! Tajfun kriči. Nebo-zemlja se trese. In preganjani človek se smeje: Ne dam!

»Ptica svetov« se je zavila v divjo burjo, ko misel, ki je na potu ne more ustaviti ne nebo, ne zemlja, ne pekel. Japonska! Dai Nippon! Ti sladka, sveta domovina! Otočje Kiu-siu! Nagasaki s cvrčkovim petjem . . . tam spodaj vabijo pod oblaki. Dai Nippon! Stara sveta gruda! Z Bogom!

Mutsuhito Dsain je segel po višinskem gubernalu in strojni deli so se slepilno zabliščali, tako da se je stresla »Ptica svetov«, potem pa je cvileč presekala z zmagovito močjo bliskajoče se prsi tajfuna. Banzaj! Naprej v neskončnost! Že sije solnce! Večno življenje. Križ se vidi, ki sega do neba, na njem je Kristus . . . Odrešenik, z dvema bleščečama zvezdama sta pribiti roki na nebo . . . O, Amateras-Omi-Kami! Kristus stopi z zvezdnatega križa, vstopi na »Ptico svetov« in se smehlja na mene popotnika brezkončnosti — — —

Zamenjava bučnega in solnčničnega semena ter jedrčja za prvovrstno bučno olje v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Najugodnejši pogoji! Prepričajte se! 1638

Priporočam bogato zalogo vsa kovrstnih ur ter srebrnih in zlatih predmetov po zelo znižanih cenah: tvrdka A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica 8. — Popravila ur, zlatnine in gramofonov se izvršijo dobro in poceni. 1625

Koks vseh vrst in najcenejše: Branko Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ulica 13. 1608

Kovači pozor
Angleški koks, ostrovski premog, bukove oglje se kupi naj ceneje v glavni zalogi veletrgovine s železnino Hans Andraschitz, Maribor, Vodnikov trg. 1417

Prodaja premoga, drv, koksa in oglja na drobno in debelo. M. Košak, Židovska 7. 1672

Ženski šivalni stroj »Singer«, malo rabljen, brezhiben, proda za Din 1.500 Kračun, Poljčane. 1674

Lepe telice montafonke, stare 1 in pol in 1 leto, odda: Twickel-ovo oskrbništvo, Krčevina pri Mariboru. 1641 2—1

Starejšega ekonoma, z dobrimi spričevali sprejme Anton Cvenkel, Sv. Peter v Sav. dol. Hmeljarstva vešči ima prednost. 1662

Iščemo zastopnike(ce), potnike(ce) za prodajo državnih vrednostnih papirjev z izvrstnimi pogoji v vseh krajih Slovenije. Ponudbe pod šifro: »Agilni« na upravo lista. 1529

V najem vzamem posestvo na več let v brežiškem ali šmarskem srezu. Mirko Plokaš — Sromlje, Brežice. 1628

Vinogradsko posestvo, velik sodonosnik, njive, travniki za 10 glav živine, 3 hiše, blizu farne cerkve mariborske okolice na prodaj. Naslov v Upravništvu. 1665

KMETJE! Najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja I. Hochmüller, Maribor, Pod mostom 7, desni breg Drave. Dobijo se po ceni dobri strobi in prga. Kupujem in zamenjam tudi orehe. 1358

Kmetsko posestvo v prijazni legi kupi Korošec, Rimske toplice. 1658

Minoritski samostan v Ptuju potrebuje eno deklo, pošteno, zdravo, močno delavno, resno, ki naj bi prala perilo za 50 do 60 oseb. V samostanu dobi stanovanje, košto, zdravnika ter zdravila, ene čevlje novoletno ter plačo po dogovoru. Prevzame službo takoj po novem letu. 1664

Na prodaj je lepo posestvo radi bolezni in starosti v Sl. bistriškem okraju. Meri 26 oralov, leži ob okrajni cesti Slov. Bistrica—Makole, je pripravno za trgovino, gostilno itd. Cena 350.000 Din. Natančnejše podatke se dobi pri Sim. Prešernu, županu v Poljčanah. 1678